

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Triumphvs Sacer Sanctorvm

Halloix, Pierre

Antverpiæ, 1617

Cap. 12. Statio in D. Amati & vigiliæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44013

S S. TERENT. ET SOC. M M. IIJ
 atq; alternâ instrumentorū harmoniâ: iam
 tormentorum mugitu perterricrepo: iam
 bombardarū murmure flammiumo: iam
 tubarum fremitu horrifono: iam tibiaram
 fonitu hilarifico: quæ vel è gestiētibus gra-
 tulabūdæ vrbis mœnibus, vel è turris sena-
 toriæ sublimibus speculis, vel è D. Amati
 editis culminibus, vel deniq; ex alijs seu
 theatris, seu stationibus, lætū ac iucundum
 melos resonabāt. Sic ergō (vt hanc festam
 lūcem, & omnē diei hodiernæ per vias pu-
 blicas solēnitatē concludā) sic omnis TE-
 RENTIANA pōpa in augustissimū S. Amati
 templū, alijs quidē multis ornamētis, seu
 eximiorum ac clarissimorū Doctorum, seu
 aliorum virtute & scientiâ præstantiū vi-
 rorum inter Canonicos comprehensorum
 excellens, sed tamen potissimè quaternis
 sanctis corporibus, Amati, Maurōti, One-
 firmi, Burdinelli, prænobile, cū suis nouis
 hospitibus ascendit. Qualis ibi statio, hos-
 pitalitas, vigiliæ, mox dicetur.

C A P V T XII.

Statio in D. Amati & vigilia.

DES D. Amati, in quā inductus
 cum socio Martyre T E R E N-
 TIANVS, ornatu præcipuo (nam
 dedicationis erat dies) resplēde-

H 2

bat:

bat : fragrabant herbâ odoriferâ , & flore multicolore pauimenta : parietes tapetibus ac peristromatis splēdicabant : columnæ imaginibus & picturis refulgebant ; omnia denique nouam ac præclaram solemnis gaudij speciem præ se gerebant. Ara in templi medio, senis, septenisue gradibus eminebat, non loci altitudine magis quam ornamenti pulchritudine & multiplicium luminariû , quæ venerabilis Collegij Canonorum dona fuerunt , splendore conspicua . Huc binos martyres sustulimus, quos cōfestim celeberrimus ille diuinę laudis hymnus, *Te Deum laudamus*, insigni prorsus recentis ac rotundæ musicæ modulatione (quam scilicet cantorum huius ædis Præfectus in hâc solemnitate nouissimè composuerat) nimirum bis senis vocibus, alteris super pneumatico organo, alteris ex odeo , mistâ dulcisonorum nabliorum melodiâ, excepit. Neque interea militaris turba iners atq; inofficiosa foris restitit: sed templum ipsum alacris piaque obiuit, ac festo bombardarum murmure aliquoties circumtonuit, signo suæ in Diuos religionis clarissimo. Communibus illis lætitiæ canticis accessit R^{mi}. Episcopi singularis de Martyribus precatio, precatiori benedictio, benedictioni quadragenaria

SS. TERENCE ET SOC. M M. 117
naria solitæ benignitatis indulgentia. Hæc
auream coronidem illius diei publicæ ce-
lebritati atque pompæ imposuerunt, haud
tamen finem modumque privatae pietati.
Perpetuus enim deinceps ad cistas sacras
fuit hominum accessus omnis ætatis, con-
ditionis, sexus, sibi, Reique publicæ bona
ac salutaria poscentium. Neque interdum
modò, sed noctu quoque is Sanctorum ho-
nos atque veneratio perduravit. Nam tem-
pli fores totam noctem alijs post alios ad
beata corpora aduentantibus patuerunt:
& vigiliæ olim Christianis, præsertim flo-
rente Ecclesiâ, celebrari solitæ, hinc etiam-
num sunt usurpatæ: tam nonnullis à ves-
perâ ad lucem usque excubantibus, quam
alijs inter sese vicissim succedentibus. Qui
vterque mos satis fuit prisca temporibus
usitatus: quod & sanctorum Martyrû per-
scriptæ vitæ, passim testatur: & SS. Patres,
partim in ijs orationibus, quas in ipsorum
anniuersariâ memoriâ dixerunt, partim in
alijs suis scriptis & commentarijs, lucu-
lentè tradiderunt. Nec possum quin ali-
quem ex huiusmodi vigilijs fructum anti-
quitus decerptum hinc in eorum gratiam,
qui ad D. TERENCEIANI eiusque consortis
pretiosas reliquias peruigilarunt, paucis
recolligam. Ad B. igitur Agnetis tumulum,

H 3

cum

cum ab alijs, tum ab eius præcipuè con-
 sanguineis vigilabatur: cum ecce medio
 noctis silentio prælustris beatarum virgi-
 num exercitus, textis auro cycladibus &
 ingenti lumine irradians coram pernoctā-
 tibus præterit. Erat in eo agmine S. Agnes
 superis ordinibus cum recēti Angelorum
 gaudio nuper ascripta, simili quo sociæ &
 consodales suę habitu, lucequē fulgurans,
 & ad eius dextram agnus niue candidior.
 Cūctos ergō, qui spectabāt, stupor tenuit,
 cūm Agnes comites suas deprecata, vt ini-
 bi pauxillulum vnā secum resisterent, do-
 nec parentes interpellasset suos, ita cœpit:
*Videte, ne me quasi mortuam lugeatis: sed
 congaudete mihi, & congratulamini, quia
 cum his omnibus lucidas sedes accepi, &
 illi sum iuncta in cœlis, quem in terris po-
 sita, totā animi intentione dilexi.* Quæ vt
 dixit, simul pertransijt. Sed ipsum visum
 ab ijs, qui tantæ gloriæ interfuerāt, in vul-
 gus sparsum, & quotidie latiùs manans ad
 ipsam quoque Constantiam Constantini
 Magni filiam peruasit. Erat Constantia
 virgo longè prudentissima, sed vulneribus
 adeo circumfessa, vt quantum est in cor-
 pore membrorum, id malè affectum, mi-
 seram miserum in modū cruciaret. Datum
 igitur consilium, vt factu pijssimum, sic
 effectu

effectu felicissimum: nempe ut pro recuperandâ sanitate D. Agneti supplicaret: fecitque ipsa haud grauatè: & quamuis adhuc pagana, tamen ad illius tumulum noctem excubauit: tamque diu in precibus iacuit prostrata, donec tandem suauis correpta soporis dulcedine, sibi D. Agnetem Virginem videre visa est, talia blâdo affatu commonentem: *Constanter age Constantia, & Crede Dominum IESVM CHRISTVM Filium Dei, esse saluatorem tuum, per quem modo consequeris omnium vulnerum, que in corpore tuo pateris, sanitatẽ.* Sic B. Agnes. Ad cuius sospitricem vocem euigilat Constantia, & morbo omni exuta ne vestigiũ quidem retinet vulneris. Hinc cum plenâ incolumitate reuersa in palatium, patri suo Imperatori & fratribus Augustis testatissimã defert in corpore suo vberis gaudij denũtiationem. Coronatur ciuitas: publicè, priuatimque plauditur: subsidit infidelitas, subsilit religio. Nec hoc satis. Progreditur sanitas & lætitia longius: impetrat noua B. Agnetis cliens Constantia à patre & germanis, ut eius sospitrici basilica exstruatur: sibi autem ipsi ut in eã Mausolæum erigatur, suis imperat. Volat beneficiorum & benefactorũ rumor, inde Agnetis, hinc Constantiæ, & quotquot ægritudine qua-

libet degrauantur, eos ad tumulum notæ
 sospitatis mittit infirmos, remittit firmos.
 Cuius miraculosæ sanationis exempla in
 suam ætatem perennasse auctor est S. Am-
 brosius. Quid quod & B. Agnetis exemplo
 perpetuam virginitatem coluit ipsa Con-
 stantia, & Constantiæ exemplo idem aliæ
 quamplurimæ, quæ nobiles, quæ ignobiles
 sunt æmulatæ? Sic enim idem auctor: *Per-
 seueravit autem Constantia Augusti filia in
 virginitate: per quam multe virgines & me-
 diocres, & nobiles, & illustres sacra velamina
 susceperunt. Et quia fides, mortis damna non
 patitur, vsque in hodiernum diem multæ vir-
 gines Romana Agnetem beatissimam quasi in
 corpore manentem attendunt, & eius exemplo
 agentes viriliter, integræ perseuerant: credentes
 sine dubio, quod perseuerantes perpetuæ victo-
 riæ palmam acquirant. Hęc ego Ambrosius
 seruus Christi dum in voluminibus abditis in-
 uenissem scripta, non sum passus infructuoso si-
 lentio regi. Ita ille: siue est magnus ille Am-
 brosius, siue alius minor, sed magni æmu-
 lus. Quæ ego propterea in medio posui, vt
 qui ad SS. Martyrum T E R E N T I A N I
 & socij reliquias in D. Amati vigilarunt,
 suarū videant fructum vigiliarum, etiam si
 necdum iam quidem plenè redditum,
 olim sanè reddendum. Oppugnauit qui-
 dem*

dem olim tales vigilias iniquus nomini suo Vigilantius: sed eum egregiè D. Hieronymus acrimoniæ suæ umbone repulit, & Dormitantium potiùs quàm Vigilantium meritò appellauit. Se verò patronū eiusmodi extitisse vigiliarū, idem D. Hieronymus hisce perscripsit verbis: *De vigilijs, inquit, & pernoctationibus in basilicis Martyrum sepe celebrandis, in alterà epistolà quam ferme ante biennium S. Ripario presbytero scripseram, respondi breuiter.* Quare vt nec alijs in rebus, sic nec in hisce vigilijs ab antiquo Ecclesiæ more, vt hinc planè liquet, descitum est. Neque verò in sacræ æde dumtaxat, sed alibi quoq; à non paucis, etsi alio in genere, pro curâ scilicet craftini apparatus, non parua noctis pars fuit euigilanda. Siquidem multo ante lucem opera in plateis passim feruere visa, & diem ipsum non lux solis, sed pietas animi, ante tempus efficere, eumquæ spacio quidem durationis longum, sed laboris appetitu & negotij acceleratione exiguū. Itaque cum huius nouæ lucis principio veniet alterius narrationis exordium.